4

2018/2019

KARIS

REDAKCIA

**Karis – the school magazine,
časopis Bilingválneho gymnázia
Milana Hodžu v Sučanoch**

Ročník ôsmy, číslo štvrté
(apríl/máj/jún), náklad 150 kusov

Šéfredaktorka:
Terézia Slyšková

Zodpovedný pedagóg:
Mgr. Marián Steiner

Zástupca šéfredaktora:
Tomáš Košárek

Grafika:
Richard Ďurina

Prispievatelia v tomto čísle:
Červenáková Martina, Gábriš Tomáš, Grolmusová Erika, Hilbrychtová Natália, Kálusová Elizabeth, Košárek Tomáš, Magáthová Lucia, Mináriková Adela, Mojš Richard Ján, Oswald Brendan , Papšová Natália, Sereková Monika, Slyšková Terézia, Uhrinová Jana

Tlač: P+M Turany
Vychádza s podporou: Študijný fond n.o.

OBSAH

4 Hlavný rozhovor
7 A vaše posledné slová
12 Slight return
14 Fotografia
18 Ešte som nebol v KARISe
20 Maturita
22 Čo nám dal prvák
24 Záchodová hitparáda
27 Psychology
28 Politics
30 Erasmus
32 Inspection
34 Recenzie
37 Orol Sučiansky

magazine_karis

Karis- the school magazine

EDITORIÁL

Ahojte!

Taký obyčajný predmet ako toaleta ma dnes donútil zamyslieť sa. Podobne ako Marcel Duchamp v roku 1917, keď z pisoáru spravil svoje prvé ready-made umelecké dielo, a tým zmenil pohad kritikov i laikov na nápaditosť v umení. Pisoár (alebo Fontána), nebol ničím výnimočný, nevyjadroval žiadne hlboké emócie a nepoukazoval na chyby spoločnosti. Bol to obyčajný predmet každodennej potreby jednoduchý na používanie.

V našom (GBASáckom) živote sa takisto väčšinou nedeje nič svetoborné. Ráno ledva vstávame, cestujeme do školy, zo školy, učíme sa, jeme, učíme sa, spíme, učíme sa ... Hlavne máji, kedy sa nemáme tešiť z ničoho iného ako len jedného dňa prázdnin v strede týždňa a dvakrát po sebe. Oveľa zaujímavejší je dnes život Duchampovho Pisoáru, ktorý chodí obdivovať množstvo udí.

Nás síce nik neobdivuje, no napriek tomu si náš časopis váži všetko, čo robíte. Nielen veľké výhry a zaujímavé aktivity, ale my obdivujeme aj vaše všedné aktivity – to, že napíšete test na dvojku alebo aj to, že sa pretočíte na hrazde (aj keď pre mňa by to bol nadprirodzený jav). Takisto ako aj na Duchampov pisoár, aj na nás sa dá pozerať inak, a tak uvidieť ten potenciál v nás, ktorý je ťažko vidieť, hlavne keď vyzeráme tak obyčajne (áno, aj tí s farebnými vlasmi).

Čo robí tento editoriál výnimočným je, že je to môj posledný. S Karisom si prežila krásne 4 roky, a za tú šancu byť aspoň na rok šéfredaktorkou som nesmierne vďačná.

Keby som mala svojho managera, tak poďakujem jemu, nech sa cítim ako pri Oscaroch, ale v realite, ďakujem každému jednému, čo kedysi prispel čo i len písmenom do tohto časopisu. Ďakujem pani Makovickej a pánovi Steinerovi za skvelé rady a ďakujem Terézii Slyškovej, lebo prebrala túto moju (milovanú aj nenávidenú) povinnosť.

Dúfam, že si toto (už jej) číslo užijete a už nezáleží na tom, či ste si tento výtlačok kúpili alebo „len prečítali“ od spolusediaceho (!!); či sa vám Karis páči, alebo ho tvrdo kritizujete – hlavne si ho neberte na toaletu.

S pozdravom

Lucia Magáthová

PREDÁVANIE ŠTAFETY

Aj keď KARIS by sa dal iba ťažko považovať za športovú disciplínu, stále sa jednej podobá – štafete. Keďže na našej škole ani žiaci, ani pedagógovia neostávajú večne, prišiel čas, kedy sa naša garantka pani Makovická rozhodla odovzdať štafetu pánovi Steinerovi. Obaja musia mať iste priam nadľudskú trpezlivosť, aby sa vysporiadali nielen s našou školou a žiakmi, ale navyše aj so zodpovednosťou za náš drahocenný školský časopis. Rozhodli sme sa preto, že zistíme, čo presne je tá drobnosť, ktorá im dáva silu pracovať s nami. Pomocou našich čitateľov sme im teda položili pár otázok, na ktoré odpovedali osobitne, aby si, rovnako ako my na testoch, nemohli radiť. Verdikt nechávame na vás – čo presne teda potrebuje človek, aby si trúfol prevziať štafetu zodpovednosti?

Ako veľmi sa naša škola zmenila?

Pani Makovická:
Som rada, že sa škola postupne mení, opeknela nielen budova, ale najviac sa mi páči jej pridaná hodnota – veľká zelená oáza na dvore, kvety, stromy... naposledy pribudol altánok. Zmeny sa však nevyhli ani učebným osnovám - tak ako aj v iných školách. To, čo ale ostáva naším bonusom, je predovšetkým vzdelávanie takmer všetkých predmetov v anglickom jazyku, systém volitených predmetov, možnosť získať odbornú štátnicu a zároveň tak výborné štartovacie podmienky na vysokých školách aj v zahraničí.
Ako vyučujúca slovenského jazyka a literatúry som na začiatku existencie našej školy privítala radikálne zmeny vo vyučovaní tohto predmetu, hoci to dalo poriadne zabrať, pretože v 90. rokoch sme patrili k priekopníkom takéhoto spôsobu učenia, jeho obsahu a komunikácie so žiakmi. Tie ďalšie štátne „reformy“ však postupne oklieštili priestor na hodiny literatúry, museli ustúpiť jazyku, pretože aj maturitná skúška bola postavená na rovnakej váhe oboch zložiek predmetu. Mne osobne je to však ľúto. Myslím si, že bohatší výber literárnych diel, nielen tých povinných, otvára väčší priestor na zážitkové učenie, zlepšovanie komunikačných schopností a vyjadrovanie vlastných hodnotiacich názorov.

Mr Steiner:
I remember when I first did my teaching practice here, back in 2000/2001. There were far fewer students and teachers, back then, no more than 300 I believe. The building itself was much smaller, before the reconstruction. And, most importantly, there were goats – literal goats – living in the back yard (present-day Grass). I thought to myself: yep, this'll do. So, now we have no more goats. But all the more students!

But, of course, the school's been changing with each new generation of students, each new Year 1 coming in, each Year 5 moving out onto the proverbial greener pastures, although something unspecified at the core seems to always remain. It – whatever 'it' is – still seems to be passed down from one year to the next, each new generation adding something of its own to it, making it its own, and handing it over.

Zmenili sa aj žiaci?

Pani Makovická:
Žiaci sa menia, to je prirodzené, veď k tomu prispieva všetko okolo nás. My si však na prijímacích skúškach ešte stále môžeme vyberať tých najlepších. Na škole ale vždy boli nielen takí, ktorí svoje vedomosti a schopnosti umocnili, ale aj takí, ktorí sa tak trochu zabudli, alebo, bohužia, nevyužili úplne svoj potenciál. Škoda. Dnes za nás počítače urobia veľa. Ja osobne vítam kreatívnych a zvedavých žiakov, ktorí vedia správne klásť otázky, vyhodnocovať informácie a vzájomne spolupracovať.

Mr Steiner:
Yes. For example, a lot more students used to have long hair. Many more metal heads, it seemed. I distinctly remember my first Year 4 class when I started teaching here full time in 2004. Having entered the classroom, I distinctly remember how dark the classroom felt for all the black t-shirts and long hair. Almost had to turn on the lights! But, of course, students change in other ways too. As well they should! We all have. Although one thing hasn't changed: you, our Gbas students, are the single most important reason why we teach here.

Viedlo učenie na našej škole k tomu, že ste zmenili na isté veci názor?

Pani Makovická:
Pred rokom som zmenila názor - skončiť s učením s príchodom možnosti odchodu do dôchodku. Rozhodla som sa pokračovať, ešte ma to baví, núti pracovať na sebe a rada sa stretávam s kolegami, so žiakmi aj s tými, čo nás občas už len navštívia. Chýbalo by mi to.

Mr Steiner:
Countless times. Every day. I'd like to stay teachable to teach better.

Učili by ste na inej škole, ak by sa na to vyskytla príležitosť?

Pani Makovická:
Nie, vždy som hovorila aj novým mladším kolegom: Ak učiť, tak na tejto škole. Napriek väčšej náročnosti na prácu učiteľa, naše výsledky v porovnaní s inými školami hovoria za všetko. A naša predmetová komisia vždy perfektne spolupracovala, udržala za tie roky kontinuitu. Výborné pracovné vzťahy sú veľmi dôležité. Beriem to ako dar.

Mr Steiner:
It has always been GBAS for me. Or BGMH, officially. Even if I took a little break a few years ago, I don't look for opportunities elsewhere. Gbas *is* all the opportunities if one pays attention to them. Plus, now that I was kindly handed the helm here at KARIS by Mrs Makovická, how *could* I leave!

A VAŠE POSLEDNÉ SLOVÁ?

Pre mnohých z vás je koniec školského roka v nedohľadne, no nám piatakom zostalo len zopár posledných momentov. Aj keď sa vo vnútri tešíme, kedy už bude všetkému stresu z maturít a tabiel koniec, päť rokov strávených na tejto škole nám bude zaiste chýbať. Nevravím o testoch a prebdených nociach, ale možno aj o všetkých zážitkoch alebo len o jednom bežnom dni, kedy sa toho nič moc nestalo, ale stále sme si ho zapamätali. Keďže už takto o mesiac nebudeme čakať ani v rade na obed, ani na dvojke a ani na trojke, ponúkame vám posledné myšlienky, vety, slová o našom pôsobení na GBASe. Vyspovedala som troch mojich spolužiakov (Soňu Hudecovú, Luciu Janigovú a Martina Salíniho) a nejakú tú odpoveď som pridala aj ja, no určite to neplatí za všetkých. Preto okrem toho, že vás toto interview rozplače, rozosmeje alebo aj s vami vôbec nijak nepohne, možno vás aspoň pripraví na vaše posledné slová, ktoré poviete možno o týždeň, možno o rok a možno až o štyri, ale raz určite prídu.

Začneme úplne na začiatku: ako si spomínaš na svoj prvý deň v škole?

Soňa H.
So spolubývajúcimi sme skoro nestihli vlak do školy, takže hneď ráno sme praktizovali „párok-rožok" cestou na stanicu. (Spišské) párky mi dodnes rezonujú aj z príhovoru nášho pána riaditeľa. V telocvični sme si zajammovali na rapový song „Práca hotová" v podaní jedného absolventa našej školy. Oh, a okrem toho som zistila, že Thaís Badini nie je nejaký ázijský chlapec. Myslím si, že dopadol nad očakávania..

Lucia J.
Jediné, čo si z toho dňa pamätám, je, že som na assembly prišla neskoro a že v telocvični bolo vemi dusno.
Lucia M.: Vôbec neprebiehal poda predstáv, lebo najskôr som meškala a nestihla som ani prvé internátne raňajky. Pršalo, a preto som nemohla vsadiť na plánovaný outfit,... Svojím spôsobom to zosobnilo celý môj život na GBASe, lebo raňajky som už mala zriedka (ak vôbec) a správny outfit som už nikdy nenašla.

Martin S.
Pamätám si, že som sa zobudil už o šiestej ráno, lebo sa mi nedalo dobre spať. Tešil som sa na nové prostredie. Keď som prišiel pred školu, hneď som sa pridal ku skupinke budúcich spolužiakov, ktorých som spoznal už v skupine „Budúci prváci na GBASe". Bolo však zaujímavé vidieť ich naživo, počuť ich tón hlasu a podobne. Vtedy som si uvedomil rozdiel medzi facebookom, kde si viete navzájom písať celé eseje, a realitou, kde to skončí pri pozdrave.

O kokej vstávate? Ako vyzerá vaša ranná rutina?

Pani Makovická:
Budík už nepotrebujem, v posledných rokoch mi stačí 6-7 hodín spánku, a tak je môj deň „dlhší". Rannú rutinu od 6. hodiny tvorí nalačno aspoň 4dc vody, cvičenie a raňajky.

Mr Steiner:
"Woke up, fell out of bed, Dragged a comb across my head " Shout out to those with A Day in the Life middle section playing in their minds now.

Ako si vybrať životného partnera. Máte nejaké overené tipy?

Pani Makovická:
Mám ďaleko od manželského poradcu. Ak mám byť úprimná, skutočný životný partner – to je chémia, tolerancia, úcta, úprimnosť... Náročné nájsť a veľmi dôležité vo vzťahu stále navzájom rozvíjať. (Nič objavné, však?)

Mr Steiner:
Nothing better than a tip from a single middle aged bachelor, right? Love knows no bounds. Our subconscious sometimes overrides all reason. Theoretically, all it takes is two individuals that make the choice to get, and stay, together. Sometimes neither of them knows if they're with the right one. Sometimes, they both do. Or only one of them does. Sometimes they find out too late. One thing, though, know yourself first. Keep exploring and working on the best version of you before expecting someone else do that for you.

Zažili ste už niekedy katarziu?

Pani Makovická:
Silný zážitok (vedia to aj druháci z hodín UMK) mi poskytujú rôzne druhy umenia. Ešte na strednej, napríklad román I. Stona Agónia a extáza alebo A. Camusov Mor, vo výtvarnom umení návšteva galérie Nedbalka v Bratislave či výstava úžasného sklára Jána Zoričáka, nedávno ma oslovil francúzsky film Zjavenie. Hudba je úžasným zdrojom zážitkov, pre mňa napríklad koncert Mozartovho Requiem či Gershwinova opera Porgy a Bes, džezové koncerty s výborným saxofonistom Radom Tariškom... Minulý rok som na predstavení Viliama Klimáčka Socík, sladký socík v divadle Gunagu zažila doslova burácajúci a očistný smiech so slzami. Pre stretnutie s umením si vždy nájdem čas.

Mr Steiner:
Yes, the singer, and the overwhelming feeling of exaltation from experiencing something profound. In those moments, there's life. Seek them out, everything that tickles your pickle, floats your boat, makes you giggle or hopelessly, unashamedly cry.

Čo si myslíte, že stojí za tým, že máme v povinnej literatúre tak málo diel ženských autoriek?

Pani Makovická:
Má to byť výzva, aby som ja niečo napísala?! To sa mi nepodarí, na to, bohužia, nemám.

Terézia SLYŠKOVÁ

Myslíš si, že kamarátov, ktorých si si našiel/našla prvé dva mesiace školy, ti ostali aj doteraz?

Soňa H.
Niektoré priatestvá vznikli, iné zanikli, ale som rada, že môžem povedať, že je pár ľudí, s ktorými to spolu ťaháme od začiatku.
Lucia J.
Viac-menej hej.

Lucia M.
Málo z tých prvých ostalo pri mne blízko, ale viem, že zopár ľudí teraz sa tak skoro nezbavím (a za to som rada).

Martin S.
Kamarátstva z imatrikulačných popoludní mi ostali doteraz. Keď sme z imatrikulácii chodili ľudia z Martina a okolia pešo na zastávku a potom autobusom, porozprávali sme sa a stali sa z nás kamaráti. Keďže sa aj teraz vidíme každý deň, máme sa stále radi. V prvom ročníku som sa skamarátil aj so spolusediacimi
na hodinách, keďže sme boli stále rovnaká skupina. Každý rok som ale bol v skupine s inou triedou a neskôr to bolo úplne pomiešané, a preto tieto „spolusediace" kamarátstva moc nevydržali.

Vedel/a si po celý čas, že vysoká škola, pre ktorú si sa rozhodol/a, bude pre teba? Taktiež tvoj odbor, mal/a si o ňom jasno od začiatku alebo menil/a si rokmi svoj názor?

Soňa H.:
Konkrétnu školu som si vybrala v treťom ročníku. Pokia ešte stále nie ste rozhodnutí, nezúfajte, niektorí moji spolužiaci si ju vybrali až v piataku. Čo sa týka odboru, áno, mala.

Lucia J.:
Vôbec nie. Začiatkom piataku som sa len rozhodla pre krajinu, do ktorej idem študovať. O konkrétnych vysokých školách ani nehovorím. Odbor som počas rokov menila a definitívne som sa rozhodla až na konci štvrtáku.

Lucia M.:
O odbore som mala skoro úplne jasno, aj keď som stále otvorená viacerým možnostiam (ak sa bude dať). Školu som už mala vybratú, odkedy som bola malá, ale nezobrali ma, čo síce vie pokaziť deň, mesiac, rok, ale už som sa s tým zmierila a na druhú školu v septembri sa teším.

Martin S.:
To určite nie. Ešte v prvom ročníku som plánoval ísť na medicínu. No môj postoj k biochémii sa postupne menil a moje rozhodnutie odkloniť sa od medicíny definitívne spečatila organická chémia v tretiaku. Odvtedy som sa videl ako ITčkár a môj sen bol ísť na štúdium do Kodane. Postupom času som si uvedomil, že IT je fajn, ale končí to pri pozeraní Netflixu. Tak som si povedal, že pôjdem na stavebné inžinierstvo (paradoxne som asi ako 5-ročný sníval o vlastnej stavebnej firme), ale ani tento odbor nie je istý. Momentálne sa rozhodujem medzi tromi odbormi, na ktoré som sa prihlásil, ale vôbec nemám jasno v tom, ktorý to nakoniec bude.

Boli aj tvoje najobúbenejšie predmety stále v rotácii alebo máš nejakých favoritov?

Soňa H.:
Moje top tri sú: matematika, chémia a angličtina.

Lucia J.:
Hodiny anglickej literatúry a v poslednom ročníku sociológia boli favoritmi.

Lucia M.:
Anglická literatúra, dejepis a roky mi už chýba aj náboženstvo.

Martin S.:
Moje najobľúbenejšie predmety sa mierne menili, stálica však je matematika a informatika, technické kreslenie, telesná (okrem gymnastiky a hrazdy), umenie a kultúra a jazyky. Paradoxne, pomerne som obľuboval toľkými neobľúbenú nemčinu.

Aká bola tvoja najobúbenejšia šatňa?

Soňa H.:
Jednoznačne prvácka, rozozvučená gitarou Miša Kvaššaya!

Lucia J.:
Štvrtácka. Bola najväčšia, tak som nemusela viesť tajné hry o vešiak.

Lucia M.:
Asi tretiacka, lebo z tade boli najlepšie zážitky, keďže sme si boli takí intímni.

Martin S.:
To je veľmi ťažká otázka. Povedal by som, že v hre je prvácka a štvrtácka šatňa. Pri štvrtáckej je dôvod asi jasný, a to je priestor po troch rokoch tlačenia sa. K prváckej mám však skôr citový vzťah.

Moja skupina končila v piatok piatou hodinou kým ostatní šiestou, a spolu sme chodili na obed a čakali sme, kým skončia ostatní. V šatni sme potom spievali rôzne piesne, alebo sme sa učili tancovať udové tance.

Aké bolo tvoje najobúbenejšie jedlo v jedálni?

Soňa H.:
Koložvarská kapusta.

Lucia J.:
Lasagne a ryžový nákyp.

Lucia M.:
Ain't no party like a bulgur grill party. Hlavne ak sme si ju dali všetci pri stole naraz.

Martin S.:
Moje najobľúbenejšie jedlá z jedálne sú cícerová polievka a koložvár, ázijská kuracia panvica alebo lasagne.

Bol/bola si niekedy v školskej knižnici?

Soňa H.:
Áno, ba dokonca som si z nej aj niečo požičala. Pripomínam, že vďaka prefektom ju (skoro) kedykoľvek môžete navštíviť aj vy!

Lucia J.:
Áno, viackrát.

Lucia M.:
Škoda, že som tam nebola viackrát. Ale raz som ju dokonca aj upratovala.

Martin S.:
Bol som tam zopár krát ale len keď si niekto išiel požičať nejakú knihu, alebo keď tam mali kamaráti z radu prefektov nejakú prácu a prišiel som ich pozrieť. Knihu zo školy som si však nikdy nepožičial, je to zrejme preto že doma ich máme neskutočne veľa a neprečítal som z nich ani len stotinu.

Máš aj nejaký najlepší a najhorší zážitok z GBASu?

Soňa H.:
Jeden z najlepších boli možno Deti kvetov, ktoré sme so študentskou spoločnosťou Crayons organizovali a mohli sme si dovoliť pozvať Malalatu. Veľmi som si to užila. Tie zlé ma viac-menej obchádzali, hmm, ale asi keď som si v Sučanoch na stanici rozbila ústa. Neutekajte po koľajniciach, keď prší.

Lucia M.:
Najlepší bol deň v Disneylande počas prváckeho UK tripu alebo keď som jedla svoje prvé osie hniezdo z bufetu. Najhorší bol externý maturitný test zo slovenčiny, lebo som nestihla vyplniť veľa možností na oficiálny papier a skoro som nezmaturovala.

Kto si ale myslíš, že by si bol/a, keby si nešiel/nešla na GBAS?

Soňa H.:
Ťažko povedať, no vďaka GBAS-u sa mi rozšírili obzory a zistila som, koľko príležitosti na nás "vonku čaká", ak človek vie kde hľadať. Možno by som ich nikdy nevyužila, zaujímala sa o iné veci a možno by som šla študovať niekam úplne inam. Ktovie.

Lucia M.:
Môj sen bolo ísť študovať výrobu solárnych panelov na poľnohospodársku. Moje vášne pre vedu ma počas GBASu nejak opustili a som za to možno aj rada.

Maťo S.:
Nad inou možnosťou som ani nerozmýšľal, keďže mi na GBAS chodil brat a z rozprávania sa mi táto škola celkom pozdávala (plus mi vždy poradil keď som potreboval pomoc). Išiel som už z osmičky takže by som bol asi najprv deviatak a neskôr naozaj netuším, ako by som skončil. Možno by som išiel na Gymnázium v Martine alebo nejakú priemyslovku. Bez GBASu by som sa asi ale ťažko dozvedel napr. o Erasme a prišiel by som o vea kamarátov.

Čo ti bude najviac chýbať po odchode?

Soňa H.:
Určite kamaráti a niektorí učitelia.

Lucia M.:
Soňa H., Martin S., Lucia J. A mnoho ďalších.

Martin S.:
Najviac mi budú chýbať asi spolužiaci. To čo sa mi na GBASe vždy páčilo je to, že nie sme rozdelení do tried a potom sú áčkari tí dobrí a béčkari tí hlúpi. Páčilo sa mi že sme boli komunita ako celý ročník, a mali sme vemi dobré vzťahy aj s inými ročníkmi. Chýbať mi budú rôzne školské akcie (Hodžafest, Palach fest, Večerná škola), rovnako ako aj tie mimoškolské. Chýbať mi zrejme bude aj to dedinské prostredie našej školy, keďže na VŠ budem vo vekom meste, ale zas všetko má aj svoje výhody a nevýhody. Chýbať mi bude aj tá "jedinečná atmosféra" GBASu, ktorá ho odlišuje od všetkých iných obyčajných gymnázií.

Plánuješ sa teda niekedy na GBAS aj vrátiť?

Soňa H.:
Áno, v budúcnosti snáď aj s nejakou ponukou pre mladých GBASákov.

Lucia M.:
Neviem kedy, isto to bude prekvapenie.

Martin S.:
Určite sa vrátim hneď po maturite na Garden Party. A rád by som sa prišiel raz za čas ukázať, porozprávať sa s učiteľmi, alebo sa stretnúť s bývalými spolužiakmi. Veľmi sa mi páči to, ako sa absolventi zapájajú do školských akcií ako sú napríklad volejbalový ale futbalový turnaj, na ktorý by som sa tiež rád prišiel pozrieť.

Čo by si určite odkázal/a mladším študentom?

Soňa H.:
Skúšajte, pýtajte sa a hľadajte to, čo vás bude baviť (až z toho budete mať iskričky v očiach) a choďte si za tým. Nedávno som niekde počula, že pracovaním viac neurobíš viac. Akokoľvek sa to bije s dnešným životným štýlom, nezabúdajte na oddych a trebárs aj prokrastináciu (v rozumnej miere). Pamätám si, ako som niekedy v treťom ročníku, učiac sa ekonómiu; fyziku, čítala rozhovor s vtedajšími piatakmi, ktorí hovorili, že GBAS bol časom ich života. Myslím, že až teraz si poriadne uvedomujem, že napriek kvantám učenia sa (a trápeniu) naozaj bol! Užívajte si ho, päť rokov je menej ako sa zdá.

Lucia M.:
Snažte sa čo najviac do všetkého zapájať a spoznať toľko ľudí, koľko to pôjde. Najviac ľutujem, že som sa s ľuďmi odmietala prvý rok moc zoznamovať.

Martin S.:
Mladším študentom by som rád odkázal, aby využili všetky možnosti aké sa im naskytnú. Určite choďte na Erasmusové výmeny, zúčastňujte sa rôznych školských podujatí, chodievajte na diskusie a trávte svoj čas s kamarátmi, aby ste si po piatich rokoch mohli povedať, že ste život na GBASe žili naozaj naplno.

Všetkým zúčastneným ďakujem za rozhovor a prajem im, aj všetkým ostatným piatakom, do ďalšieho života len to najlepšie.

Lucia MAGÁTHOVÁ

Slight return

Reflections on moving back to Slovakia and my first year at GBAS.

by Brendan Oswald

As mid-life crises go, I'm not having a bad one. Where many middle-aged men find themselves blowing all their savings on a new sports car or running off with the company secretary, I decided all I needed was a change of scene. So last year, after nearly 20 years of travelling around the world as a manager with the British Council I decided to return to teaching and return, this time permanently, to Slovakia.

I first came here in 1994, when the Slovak Republic was just a year old. I stayed for several years, getting married to a local girl, before pursuing a career at the British Council. The job took me all over the world, but still every holiday was spent in Slovakia. The success I had with the British Council helped us to build a home here (in a field in a forest near Jedloviny) and it was always the plan that this one day would be our retirement home.
When I decided to come back to Martin

earlier, GBAS was the place I wanted to work. I already had a lot of experience at private language schools and wanted a new experience.

I had never taught in a Slovak state school so I was curious to try it out.

I knew two former GBAS students, children of close friends. I've known them since they were babies, and I was impressed with not only their level of English, but they always seemed to have something interesting to say. I figured there must be something about a GBAS education that turns out such fine kids. I used to teach Mr Steiner when he was a teenager. And yes, he was an excellent student, so it's no surprise to see him teaching English now. We'd kept in touch, so he was my first contact with the school, and he helped to sell it to me.

The plan was to teach and spend the rest of my time writing. But as I sit at my desk now looking down on 50 unmarked essays, and out of the window at the pile of logs that need chopping, I wonder how realistic this ambition is.

I came to writing late in life, and I'm not the most productive writer. I need a tight deadline to really get going and I'm easily distracted.

Still, I've managed to get published regularly since I've been back, mostly in political magazines in the UK and the US, and I've recently been writing for the Slovak Spectator. I've thoroughly enjoyed working with some students in the journalism club and seeing the fantastic work they produce. Next year I'll be extending the club to include all years.

So, has my first year back lived up to expectations? There has definitely been a period of adjustment, both at work and at home. We've had a lot of work to do on our cottage, and country living is very different from the city life I've been used to.
Equally it took a few months to get fully into the swing of teaching in the Slovak state system. But GBAS has been a great environment to learn in.

I have been impressed by the dedication and good humour of my teaching colleagues. They've helped me a lot. Particularly as I can't speak Slovak to any useful level, something I hope to put right next year.

I've also gained a greater understanding of what it means to be a high school student, and how much work is involved. The GBAS students have really impressed me.

One thing that has struck me about Slovak education is how exams-focused it is. This has an impact on the style of teaching and the learning methods used. I understand this completely though. Slovakia as a society values paper certificates very highly, more than probably any country I've worked in.
For example, the first time I have ever used the 'letters after my name' (for my Masters degree and Diploma) was last year in applying for my job at GBAS.
It may (or may not) surprise people to learn that I never even went to university.
And I'd reached the level of director at the British Council before gaining my Masters via a correspondence course.

In my time at the British Council I recruited literally hundreds of people, for a variety of jobs. What I valued most from candidates was experience and attitude. People who learned the most and added value in whatever situation they were in. Qualifications were less important to me (possibly because of my own journey to success). However, not all organisations are like that and I understand the need for students to be best prepared for the world they are entering. And for this, good qualifications are a must.

I have also observed that there must be something positive about the experience of students leaving their home town during the week and boarding at a hostel. I have noticed an independence, but also an inter-dependence, where students form a very close-knit group and really have each others' backs.

I think this may also be the nature of Slovaks - they make good and loyal friends. Many people wonder why Slovakia is where I have chosen to call home, and presume it must be marriage bonds that tie me here. But that's really not the case. I'd been living here for about 3 years before I'd even met Mrs Oswald. The truth is I felt at home in Slovakia from the moment I arrived. It's no coincidence that I gravitated towards Slavic countries when working in the British Council, spending several happy years in Poland and Ukraine. Other people's dream countries like Italy and Portugal held few delights for me in comparison. I guess I'm one of life's Slavophiles.

So I have no regrets about my return 'home'. It has been everything I hoped it would be and more.

KONIEC ALTERNATÍVNEJ FOTOGRAFIE?

Fotografia ako jedna z foriem umenia sa za posledné desaťročia zmenila veľmi radikálne. Menili sa metódy, ako fotiť, prečo fotiť a hlavne, ako tvoriť ideálne zábery, ktoré by ulahodili oku pozorovatea. Preto vám v tejto sérii rozhovorov prinášame viacero štýlov fotenia, tak sa začítajte a uvidíte, ktorý vás očarí .

Všetci umelci odpovedali na nasledovné otázky:

- *Ako si sa dostal/a ku foteniu?*
- *Čo vidíš ako najväčšie pozitíva a negatíva tvojho štýlu fotografie?*
- *Ako reagovalo okolie na fakt, že fotíš?*
- *Čo pre teba fotografia predstavuje a znamená?*
- *Aký je tvoj návod na dokonalú fotku?*

Nina Tomaškinová, Y1

Odjakživa ma to ťahalo ku takémuto umeleckému smeru a keďže je mobil moja pravá ruka, bolo to len otázkou času.

Najväčšie pozitívum polaroidovej fotografie je ten pocit, keď pár minút čakám na "vyvolanie" fotky aby som zistila čo na nej bude, ale vediac, že aj keď možno nevyjde úplne poda mojich predstáv, stále bude mať svoje čaro. Pozitívom aj negatívom zároveň je, že fotka je len jedna, takže unikátna a nie v digitálnej forme. Takisto je cena filmu pomerne vysoká a formát výslednej fotografie malý.

Reakcia okolia bola zväčša podporujúca, alebo neutrálna, jedinou výnimkou bol môj ocino, ktorý mi zakázal instax (zn. polaroidu) vôbec kúpiť/(ale myslím, že už to nejako predýchal :)

Fotografiou dokážeme vyjadriť naše pohľady na svet a taktiež je trochu ako hračka, ktorú vytvárame sami. Možno si často hovoríme „toto snáď nebudem fotiť, to si zapamätám", ale viem, že o niekoko rokov ma bude baviť si tie fotky prezerať a spomínať.

Návod je nesnažiť sa o dokonalú fotku. Ak, tak fotiť ľudí v spontánnych momentoch, keď sa smejú alebo sú skrátka sami sebou. Takisto prirodzené svetlo je dobrým priateľom.

Richard Ďurina, Y2

K foteniu som sa dostal postupne, asi každý z nás už niekedy fotil malým digitálnym foťáčikom s chabým rozlíšením a zlým farebným vyvážením. Jedného slnečného dňa mi v tábore môj vedúci /mohol som mať asi 12/ strčil do ruky zrkadlovku. Odvtedy ma začala fotografia ako taká zaujímať, hlavne po technickej stránke.

Najväčším plusom digitálnej fotografie je pre mňa osobne miera kontroly nad konečnou snímkou.

V dnešnej dobe máme výkonné programy ako napr. Lightroom alebo Photoshop pre mobily, s ktorými je práca jednoduchá, intuitívna a rýchla. Naučiť sa ich používať zvládne asi každý, kto rozumie aspoň základným pojmom a funkciám. Postprodukciou v podobných programoch sa dá aj strašná fotka premeniť na niečo použitené. V krátkosti, nie je nič nezvyčajné, že ľudia fotia.

Osobne nevlastním žiadny analóg ani polaroid, avšak ma to láka a beriem ich ako spôsob fotografie, pri ktorom sa naozaj treba snažiť a dávať si pozor na každý záber. Dostať sa ku záberom z analógu je trocha ťažšie, ale tento trend začína pomaly vzrastať, takisto ako biznis s polaroidovou fotografiou. Fotky majú svoje vlastné špeciálne čaro, špecifický vzhľad a jednoznačne zaujímavejší príbeh než tie digitálne.

Fotografia pre mňa znamená, ako asi pre väčšinu ľudí, spôsob memorovania si spomienok. Pri fotení vo fotkách nechávate kúsok seba, ako aj pri iných druhoch umenia, expozícia, saturácia, a úroveň čiernej sú vašimi štetcami, vašim dlátom, ktoré stvárňuje vaše pocity a podstatu vašej osobnosti.

Návod na dokonalú fotku neexistuje. Vždy sa snažím, aby boli technicky zvládnuté a mali pre mňa výpovednú hodnotu.

Terézia Chabanová, Y2

Jednoznačne cez ocina, keďže sám je amatérsky fotograf a od detstva som obdivovala jeho fotky. Minulý rok som zistila, že jeho stará analógová zrkadlovka je stále funkčná a vtedy ma to pohltilo úplne.

Moju starú zrkadlovku som mala vemi rada, ale prednedávnom som konečne našetrila na digitálnu zrkadlovku a je to neporovnatená zmena. Samozrejme, má to veľa výhod. Tou najväčšou je, že v porovnaní s fotením na film, na ktorý sa zmestí tridsaťšesť fotiek, mám možnosť fotiť takmer neobmedzene. A to mi veľi vyhovuje, keďže sa venujem aj foteniu adrenalínových športov, kedy je veľmi dôležité zachytiť ten správny moment. Taktiež si môžem pozrieť fotku hneď po jej odfotení, prípadne ju odfotiť znovu a lepšie. Ale klamala by som, kebyže tvrdím, že to má len výhody. Analóg má veké čaro, ktoré sa nedá nahradiť. Dal mi veľkú lekciu vážiť si každú jednu fotku a na deň, kedy mi vyšiel film som sa tešila takmer celý mesiac.

Rodina, hlavne spomínaný ocino, ma veľmi podporuje už od úplného začiatku a kamaráti taktiež. Sú radi, že majú fotky, ktoré robia zážitky nezabudnutené.

Fotografovanie znamená pre mňa neskutočne veľa. Dáva mi možnosť zvečniť mimoriadne momenty a ukázať ľuďom krásu niekedy bežných vecí.

Myslím, že niečo také neexistuje. Dá sa nájsť veľa podrobných návodov, čo sa týka techniky fotenia, tak skúsim poradiť niečo iné. Podľa mňa, úplne najdôležitejšie je byť v správnom čase na správnom mieste. Pretože môžete mať hocijako dokonalú techniku a foťák, ale pokia nie je čo fotiť, nič z toho nebude. Preto radím cestovať, pozorovať, vrhať sa do neznáma a samozrejme mať vždy foťák so sebou.

Barbora Papíková, Y3

Od mala ma fascinovali fotky mojich rodičov z "mládí" a všetky spomienkové fotky. Moja babka musela vyťahovať prachom obalené fotky z jej života a vlastne – čím staršie boli, tým zaujímavejšie mi prišli. A tak som si hovorila, že sa teším na ten moment, ako raz ukážem kúsok seba svojím potomkom. Avšak v modernej dobe je to náročnejšie tým, ako máme všetky fotky uzavreté v galériách v telefónoch a tým sa vlastne iba stráca ich čaro. A preto som sa chcela donútiť vytlačiť si ich zopár každý mesiac, lenže povedzme si úprimne, človek je miestami až moc lenivý na takéto činy. A tak som objavila starý analóg na polici, ktorý pre mňa predstavoval dávnu hračku, ktorú som mnohokrát ako malá ohádzala o zem. A začala sa zaujímať o to, ako by som našla film? Alebo baterky, ako ten film vyvolať – a či vôbec ešte funguje?

Začala by som asi pozitívami – ako som spomínala, pre mňa je obrovské pozitívum už iba samotné vlastnenie daných fotiek, ktoré si idem vyvolať a následne si ich ukryjem pod poste. Ale čo ma vemi baví je fakt, že vy si reálne nepamätáte, čo ste vlastne odfotili. Takže keď si raz za mesiac nájdete zopár takých mysteriózných momentov, tak sa vám až kútiky dvíhajú. A obvzvlášť, ak pri tej fotke presedíte 10 minút a až po chvíli si uvedomíte kedy, kde a ako vlastne tá fotka vznikla.
No na druhej strane je to finančne náročnejšie, keďže každý film stojí tých 3.50€ a následne vyvolanie ďalších 5€ a prípadne vytlačenie fotiek ďalších pár eur, takže vždy tam nechám tých 10-15€. No musím podotknúť, že vytlačenie fotiek je čisto na vás, môžete si ich jednoducho dať na USB a to hneď vyjde lacnejšie.

Reakcie sú rôzne. No moji rodičia boli šťastní, a každý mesiac si tie fotky pozerajú so mnou. Ale najviac by som asi vyzdvihla vás, GBASákov, ktorí sa vždy, keď vytiahnem analóg, rozžiaria ako slnečka. A najlepšie na tom je, že im to reálne vytvorí radosť na viackrát – prvýkrát pri vytiahnutí fotáka, druhýkrát, keď ich reálne fotím a potom, keď im tie fotky pošlem a spomenú si na daný moment s úsmevom. A tiež sa mi páči, že aj mnoho mojich kamarátov začalo fotiť na analóg.

Toto je náročnejšia otázka, ale fotografia je hlavne šťastie, či už z daných miest, momentov, ale hlavne z toľkých skvelých udí, čo sú na nich. A tej lásky, čo z nich srší.

Návod neviem podať v tom znení, že objekt umiestnime do prvej tretiny z prava. Ja fotím vtedy, keď je ten moment môjmu srdcu blízky. A niektorí ľudia sa vždy snažia vyzerať čo najlepšie a tak hodia svoj nacvičený úsmev (čo nie je zlé, aj ja to robím), ale vtedy ten foťák skryjem s tým, že už to nie je ono. Preto vždy posledné, keď ho už zapínam, si odkašlem, aby ho nebolo počuť, hneď sa otočím a odfotím. Vtedy sú tie fotkypodľa mňa najčarovnejšie a o to viac mysterióznejšie o ten mesiac, keď si k nim sadnem.

Katarína Pirháčová, Y4

„Dostala" je v mojom prípade trochu prehnané. Nefotím totiž pravidelne, nefotím pre niečo a často ani nie cielene. A to ostatné bola klasika. Prvý telefón s akým-takým foťákom a trocha vnútornej potreby zachytiť bizarnosť tohto sveta. Neskôr som doma vyhrabala starý Hanimex a iba začala skúšať srandy.

Každý analóg má svoje individuálne chyby na základe jeho kvality, veku, opotrebovanosti atď. Môj potrebuje ve svetla, takže nočné fotky sa podaria iba málokedy a s krajinkami tiež nie je veký kamarát. Na miestach s minimálnym prísunom svetla to ale nezvládam.

Analóg je ale super v tom, že dokáže prekvapiť holografickými zábermi a aj záhadné rozmazanie môže byť super koncept. A čo sa týka krajiniek, to je skôr aj osobná preferencia – mňa fascinujú ľudia, časti ich tiel, to sú moje obúbené zábery.
Na tej fotke skoro nič nie je!" „Nechápem, čo je na tom také super" „ježiš! Tá fotka s akváriom mi urobila nedeľu!" „hah, teraz každý fotí na film" – Myslím, že sú vskutku rôznorodé, ale veľmi ma nezaujímajú.

Popri oblečení, fotografia je ďalší spôsob vizuálneho šantenia a naťahovania akýchkovek hraníc.

A návod na dokonalú fotku ? Nedokonalosť. Formálne dobrú fotku môže urobiť ktokovek. Poda mňa, fotka potrebuje obsah. Ideálne, pokia sa jedno s druhým prekrýva, ale o to vlastne ide celý ten čas za objektívom.

Nina TOMAŠKINOVÁ, Y1

Barbora PAPÍKOVÁ, Y3

Richard ĎURINA, Y2

Katarína PIRHÁČOVÁ, Y4

Terézia CHABANOVÁ, Y2

Tomáš KOŠÁREK

ALE VEĎ JA SA NEKAMARÁTIM S KAŽDÝM

BRAŇO KALETA

Prečo práve GBAS?
Nebol to nejaký môj výber – mama mi povedala o tomto gymnáziu, vtedy tu ešte študovali moje sesternice, že je to bilingválne gymnázium, učí sa tam po anglicky, a keďže ma vtedy bavila angličtina, tak asi preto. Nebol to vemi môj výber, ja som si len povedal „kk idem.

Čo bolo na týchto piatich rokoch najhoršie?
Možno je to taký sentimentálny pohad, ale najhoršie – ani nie že bolo, ale skôr bude – zísť po tých schodoch a objať sa so svojimi spolužiakmi, nejako sa rozlúčiť. Najhoršie na týchto piatich rokoch bude asi odísť.

Čo bolo na tých piatich rokoch najlepšie?
Ako som už povedal – mám pocit že sa tu všetci tak ťaháme. Na tejto škole je najlepšia asi tá komunita a rôznorodosť ludí, ktorí sem chodia. Fakt tu nájdeme asi každý typ človeka aký existuje a všetci dokážeme spolu bývať a nažívať a to je na tom všetkom asi také najlepšie.

Čo ti na škole bude chýbať najviac?
Asi najviac ľudia a hlavne učitelia. Už teraz rozmýšam nad tým, že keď budem mať prázdniny tak sa určite vrátim na školu pozdraviť rôznych učiteov, ktorí mi budú chýbať, hlavne tých, s ktorými sa viem pobaviť, zasmiať a porozprávať.

Komu by si pripísal to, kým si dnes?
V psychológií je také pravidlo alebo skôr zákon, že človek je priemer jeho piatich najbližších ľudí. Takže to kým som teraz by som určite pripísal svojim najbližším piatim ľuďom. Nechcem menovať (smiech).

Čo ťa dostalo z tvojej Emo fázy?
Život ma dostal z mojej Emo fázy (smiech). Neviem, fakt neviem. Dostal som sa z nej niekedy? Asi nie. Ostrihal som sa a prestal som nosiť čiernu lebo som chcel zmenu, ale neviem, či som sa z nej niekedy dostal.

Aké je to kamarátiť sa „s každým“?
Nepovedal by som že sa kamarátim s každým. Je super že na tejto škole máme super komunitu, kde si môžeme pomáhať a navzájom sa doučovať a vysvetovať si učivá, lebo sami by sme to asi nezvládli – môžem ja pomôcť niekomu a on pomôže mne. Takže som rád, že mám vea takýchto kamarátov a užívam si to, lebo je to v takej mojej náture asi, ale nepovedal by som, že sa kamarátim s každým.

Prečo si sa rozhodol študovať psychológiu?
Boli sme na dovolenke a keďže som nemehlo, tak som sa obaril a nemohol som ísť plávať, takže som strávil celé dni riešením krížoviek a čítaním. Jednou z tých kníh bola kniha o reči tela a zvyšok dovolenky som strávil otravovaním svojich rodičov analýzami ľudí okolo nás. Po tom už môj záujem iba rástol, ale práve touto knihou to celé začalo.

Máš nejaké tipy a triky pre študentov?
Robte veci hneď ako ich máte spraviť a nemusíte ich robiť deň predtým o polnoci. Ja viem, že sa to vkuse omiea, ale neskutočne vám to zmení život. Vážne – robte veci hneď ako sa dá a budete mať omnoho menej stresujúci život.

Terézia SLYŠKOVÁ

Ako zmaturovať a nezblázniť sa.

Keď sa rozdávali články pre číslo, tento o maturite som si uzurpovala s nadšením ako príležitosť sebavzdelávania sa. Pozerajúc sa na svoje rozhodnutie spätne, je to celkom ironické, lebo pokiaľ ide o moju doterajšiu prípravu na maturity, stihla som sa zblázniť už minimálne päťkrát. Pritom tá najdôležitejšia časť ma ešte len čaká. A ako správny študent, svoju prokrastináciu som sústredila na hľadanie tipov, ako prestať prokrastinovať a svoj čas na štúdium využiť na 100%. Rozhodla som sa, že sa s vami o tie najlepšie triky (nielen svoje, ale aj mojich spolužiakov) podelím. Pre piatakov už bude asi neskoro, ale mladšie ročníky si tento článok môžu odložiť, otestovať, doplniť a posunúť ďalej. Navyše v čase, keď vy držíte náš časopis v ruke, ja už mám maturity za sebou a vy ma môžete pokojne kontaktovať a opýtať sa, ako to so mnou dopadlo.

1. Kedy začať? Včera bolo neskoro

Samozrejme, teraz trochu preháňam. No pravdou zostáva, že aj keď v prvom alebo druhom ročníku maturita vyzerá byť vzdialená na svetelné roky, neuškodí, ak trochu svojho času venujete na pomoc svojmu staršiemu ja. Určite sa vám poďakuje. Pýtate sa ako? Začnite s poznámkami. Venujte im viac pozornosti. Ak namiesto zošitov používate karis, pravidelne si poznámky trieďte podľa tém alebo aspoň predmetov. Pretože neexistuje nič horšie, ako keď chcete nájsť informácie o množinách spred štyroch rokov, ale na mieste, kde hľadáte, máte len dvojjazyčný zoznam hlodavcov (niežeby sa mi to stalo, kamarátka spomínala). Tretiaci, tí budú skôr či neskôr donútení vybrať si svoje voliteľné predmety. Túto voľbu netreba zanedbať, odporúčam urobiť si podrobný prieskum o vysokých školách a zistiť, aké predmety vlastne vyžaduje váš vysnívaný odbor. Minimalizujete tým šancu, že po štvrtom ročníku s dejepisom a geografiou si uvedomíte, že chcete ísť smerom biológie a chémie, alebo že vaša škola bude vyžadovať maturitu z chémie, keď vy sa prihlásite na matematiku a biológiu. No a štvrtáci a piataci? Nastal čas zúžitkovať svoju prácu za posledné roky, zatnúť sa a pracovať.

2. Zisti, ako sa najlepšie učiť

O viacerých rôznych štýloch učenia ste už asi všetci počuli. Hovorí sa o nich hádam v každom článku a videu venovanom učeniu sa. Tento nebude výnimkou. Veľké haló sa predsa nerobí pre nič za nič. Ja som napríklad zistila, že najlepšie veci pochopím, keď mi ich vysvetlí niekto iný, alebo keď sa ich niekomu pokúsim vysvetliť ja. Mojou najobúbenejšou metódou učenia je teda stretnutie sa so skupinou spolužiakov a prechádzanie si učiva spoločne. Ak nemáte (po ruke) kamarátov, môžete sa skúsiť vžiť do roly učiteľa a pokúsiť sa vysvetliť učivo mladším súrodencom alebo plyšovým pandám. YouTube videá tiež nie sú na zahodenie. Za časť svojich vedomostí z fyziky ďakujem Khan Academy. Môj boj s integrálmi vyhrávam aj vďaka NancyPi alebo 3blue1brown, a ak úspešne zvládnem maturitu z informatiky, veľká vďaka bude patriť všetkým indickým youtuberom, ktorých mená si síce nepamätám, ale ich prízvuk so mnou zostane navždy. Humanitne orientovaným žiakom odporúčam Crash Course, jedno z mála miest, kde dokážu preložiť komplikované myšlienky filozofov do reči bežných smrteníkov.

3.Čaro nultých hodín

Je vedecky dokázané, že skoro ráno sme oveľa produktívnejší ako neskoro poobede. Škola o siedmej ráno ponúka mnoho tichých zákutí, kde sa môžete zašiť a venovať tomu, čo potrebujete. Navyše mnohí učitelia na nultých doučujú svoje predmety a sú pripravení odpovedať na vaše otázky. Bola by škoda to nevyužiť. A malý bonus. Ak naozaj chcete k učeniu absolútne ticho, na mínus prvú hodinu väčšinou prídu tak dvaja až traja udia. Celá škola je len pre vás. No do väčších extrémov to neťahajte. Na mínus druhej hodine je škola totiž ešte zamknutá a vonku môžete v tme čakať aj pol hodinu, mám to odskúšané (hovorila som, že som sa už párkrát zbláznila).

4. Umenie študijných skupín

O výhodách učenia sa v skupinách pravdepodobne všetci vieme. No moji spolužiaci toto umenie posunuli na nový level. Na maturitu sa pripravujú takzvanými tematickými popoludniami. A hoci niekedy môžete mať pocit, že vaše maturitné predmety nemá nikto z vašej skupiny kamarátov, v tomto prípade sa naozaj oplatí osloviť aj ľudí, s ktorými by ste sa normálne nestretávali. Je to jednoduché. Dohodnete si pondelky na matematiku, stredy na fyziku, štvrtky na programovanie (no dobre, to je moja voľba, vy si môžete zvoliť , čo chcete). Vždy si na konci týždňa určíte tému na najbližšie stretnutie a cez víkend si ju všetci spracujete. Potom si svoje poznámky môžete doplniť, vysvetliť a uistiť sa, že máte naozaj všetko. Keďže budete mať zodpovednosť aj voči iným, skôr sa dotlačíte do pravidelnej prípravy, za ktorú budete pred maturitou veľmi vďační. Navyše, keď sa odhodláte vysvetovať učivo skupine spolužiakov, bude oveľa ľahšie odprezentovať to isté pred maturitnou komisiou.

5. Posledné dni a hodiny

Tento bod sa týka posledných pár dní (či dokonca hodín) pred maturitou, teda času, kedy už toho veľa nezmôžeme, nie je tak? Nie je. Práve naopak, pre ľudí, ako som ja, ktorým stres nedá v noci spávať a cez deň normálne fungovať, je toto kľúčové obdobie a v rámci ochrany vlastného psychického zdravia ho netreba zanedbať. Učiť sme sa učili a dali sme do toho svoje maximum, teda svedomie máme čisté. Alebo by sme aspoň mali mať. Prípadne ho môžeme podplatiť čokoládou. Cieľom číslo jeden by malo byť poriadne sa vyspať a potom ešte viac. Navrhujem súťaž o to, kto vypije za deň najviac káv, odložiť na písanie diplomovky a vymeniť ju za súťaž o to, kto bude prvý v posteli. Proti zlým snom môžete vyskúšať šálku harmančekového čaju, prípadne mne bol odporúčaný aj pohár vína. (Ale len v prípade, že ste už prekročili prah dospelosti!) Ale hlavne si uvedomte, že ak nejde o život, nejde o nič. Maturitu budete mať za sebou tak rýchlo, že si to ani nestihnete uvedomiť, tak načo sa preto stresovať hodiny v predstihu? Skúšať vás budú najmä vaši učitelia, ktorí prostredníctvom vás budú prezentovať samých seba. Nemajú absolútne žiaden dôvod ísť akokovek proti vám či si pre vás pripraviť zákerné úlohy. Veď kopete za jedno družstvo. K maturite by ste sa nedostali, keby ste nemali na to ju zvládnuť. Tak tam choďte bez strachu (tak ako to len pôjde) a dajte do toho všetko. **Držím palce!**

Janka UHRINOVÁ

10 vecí čo nám dal prvý ročník

Soňa Koniarová

1.Zvládnuť sa dá všetko
Aj keď sme len prváci a naše množstvo povinností je neporovnatené s inými ročníkmi, aj my sme sem-tam úplne zúfalí. Ale zistili sme, že poobedie pod dekou, s vifonkou v ruke, s kamarátmi a jednou časťou kva litného seriálu, vylieči všetky „depresie".

2.Mínus prvé hodiny majú svoje benefity
Akože áno, môže to znieť šialene. Deň čo deň vstávať o piatej. No ono to vôbec nie je zlé. Prvé mínus prvé boli tažké a nezaspať na hodine bol takmer nadľudský výkon, ale po pár mesiacoch si človek zvykne. Môžete si byť istí, že kedy
koľvek prekonáte sami seba a vstanete na mínus prvú, stretnete minimálne jedného prváka.

3.Mať prehlad o svojich financiách
Myslíme, že intrákovci vedia. Ale či už bývate na internáte alebo nie, musíte uznať, že niektorí z nás sú niekedy ako dôchodcovia. Presne vieme, kde je kedy aká zľava, hlavne kedy budú mať tie dokonalé lasagne z Lidlu o 63 centov lacnejšie, alebo kedy si budeme môcť dovoliť kúpiť aj nejakú tú zeleninu. Ale práve tieto situácie, kedy sme s našimi úbohými financiami už na dne, nás učia si ceniť seriózne každý jeden cent.

4.Každý s každým
Veríme že vám pod týmito slovami napadlo všeličo, ale myslíme to inak. Tento bod je jeden z najdôležitejších. Prvák nás naučil že nech nás trápi čokovek, či už to je úloha z matiky, esej na angličtinu alebo nejaký iný problém netýkajúci sa školy, môžeme sa obrátiť na kohokoľvek. Prvák či štvrták. Predsa len platí jedno zlaté pravidlo GBASU: každý s každým.

5.Zmeny sú život
Slová omieľané stále dookola, no nie? Náš ročník už prešiel tokými zmenami. Menili sa farby vlasov, štýly obliekania, povahy, záujmy, vzťahy. Vzťahy, ten kameň úrazu. Je nám jasné, že nikdy nebudú vychádzať všetci so všetkými, ale nehádajme sa, veď je to úplne zbytočné. Keby máme opísať prvý ročník dvomi slovami, boli by to slová **najkomplikovanejšie vzťahy.**

6.Jeden za všetkých a všetci za jedného
Keďže sme známi podliezači vlakov a koľajnice ako také sú nám tiež veľmi blízke, prichádza tento bod. Ako Traja mušketieri, jeden za všetkých, všetci za jedného.
Za chyby jednotlivca vzniká hneď kolektívna vina, čo nie je veľmi pozitívne,
avšak na druhej strane vieme aj ako tak držať spolu a byť ako Traja mušketieri – len nás je o 96 viac.

7.Nikdy nevieš, čo príde
Ak máš náhodou v pondelok dobrú náladu, ver, že ti ju do piatku niečo pokazí. Nikdy naozaj nikdy nevieš, kedy príde čas troch pop testov na jednej hodine matematiky alebo nebodaj nepravidelných slovies, alebo kedy o sebe započuješ nejakú pikantnú klebetu, či kedy si ty povedal niečo čo si vlastne nepovedal, ale vraj povedal a to ti povedal ten kamarát tej druhej a jej bratranca spolubývajúci. Jednoducho nevieš a nikdy vedieť nebudeš. Každý deň je taká jedna veká lotéria.

8.Pravidelný stav odpočinku, čiže spánok
Spánok. Presne, tak potrebná a zdravá činnosť a my ju tak zanedbávame . To slovo už len samé o sebe – spánok – v nás vyvoláva únavu. A možno aj ty, čo toto čítaš, si aktuálne podopieraš hlavu rukou opretú o lavicu a snažíš sa nezaspať na hodine. A ty vieš, že by to tak vôbec nebolo, keby si vážne išiel spať, keď si si prvýkrát povedal, že ideš spať.

9. Vždy tu budú 2 tábory
Dámy a páni, my ako prvý ročník sa vieme zhodnúť na všeličom. Už aj na tej rozlúčke pre piatakov (tešte sa), ale navždy tu bude jedna nevyriešitená otázka. Čo je to doboška? Pozrime sa na severnú časť našeho ľúbezného Slovenska. V tejto časti naši prvácki odborníci tvrdia, že doboška je horalka, avšak ako sa presúvame na mape južnejšie, stretneme sa s tvrdeniami, že pod slovom doboška si prvácki odborníci vedia predstaviť len vrstvený vanilkový korpus s čokoládovým krémom.

10. 10 minút naozaj nie je meškanie
Mnohí z nás ktorí pred tým nikdy nezakúsili pravidelné cestovanie so spoločnosťou ZSSK a možno očakávali kvalitu vlakov podobnú japonským Šinkanzen. Zrejme však nepredvídali primŕzanie vlakov ku koľajniciam pri Turanoch, či záhadné kazenie sa vlakov v Bermudskom trojuholniku Žilina-Nezbudská Lúčka-Vrútky. Viete, my ľúbime vlaky, ale čakať na vlak od 6:10 do 7:40 a namiesto mínus prvej stíhať ledva prvú naozaj nie je jedna z našich obľúbených činností.

Natália PAPŠOVÁ
Elizabeth KÁLUSOVÁ

A JE TO V HAJZLI

Človek, ako tvor samotný, je sofistikovaná bytosť tvorená ideálmi, radosťou, smútkom, ale i základnými inštinktmi a reflexmi. Už od pradávna mal človek veľľa potrieb, niektoré základné a iné zasa komplikovanejšie. Bojovať celý život, či už pre ďaleký sen plný hlbokých ambícií alebo pre prežitie a vidieť východ slnka ešte jeden krát, je definitívne vyčerpávajúce a niekedy si človek potrebuje jednoducho oddýchnuť. Nie, nehovorím o života-darnom spánku alebo o krátkom zdriemnutí, hovorím o tom najlepšiom a zároveň najčastejšiom oddychu, o našej zdielanej potrebe.

Rozhodol som sa preto, že toto číslo zas a znova obohatím rebríčkom, tento krát o recenziu každej toalety na škole. Z praktickejšieho hladiska sú toalety fascinujúce. Človek (ako zviera) je celkovo bezbranný tvor pri vykonávaní potreby. Toalety sú samostatnou jednotkou ktorá má okrem svojej hlavnej funkcie poskytnúť aj bezpečné útočisko, aby ľľľudské telo bolo vôbec schopné vykonať tú základnú potrebu bez nejakých ťažkostí.

Záchody na GBASe sú na celkom dobrej úrovni a definitívne spĺňajú funkciu dobrých toaliet - ale ktoré sú najlepšie?

Ak si sa niekedy túto otázku už pýtal (alebo ťa ani nikdy nenapadlo, že toto môže vôbec byť relevantnou témou v Karise), tak si na správnom mieste!
Dovolím si vám teda predstaviť moje objektívne zhodnotenie toaliet na našej škole.

svojou skromnosťou a vysokou dostupnosťou. Či už z vonku, z telesnej alebo z jedálne, tieto oddychové stanice slúžia ako najbližší bod pre každý zamračený žalúdok. Ako nevýhodu by som označil ich skromnosť.

Aj keď šarmantná, záchody sú predsa primárne na používanie a nie na obzeranie, čiže ich nízky počet si protirečí s ich častým používaním. Dizajnovo hovoríme o miestnosti s bielim nádychom a zatiaľ najskromnejším výzorom, keďže pánske toalety majú iba odhalené umývadlo s malým zrkadlom. Samozrejme, kvalitou a funkčnosťou sa moc nelíšia od zvyšku poschodí, čiže tu nemám čo vytknúť. Tieto toalety sú príjemné a zväčša funkčné.

Vzhľadom na počet návštevníkov sa ale pripravte na častú absenciu toaletného papiera, hlavne po piatej hodine.
Pomerne vysoké okná dodávajú autentické prírodné svetlo ktoré je v silnom kontraste s celkovým industriálnym výzorom danej miestnosti.

Na prvom poschodí dokážeme chytiť iba štandardnú wifi BGMH ktorá má obyčajne slabé pripojenie v kabínkach. Ako posledné plus sa

dá označiť individuálnosť každej jednej kabínky, ponúkajúcich primerané prostredie, či už na plač alebo učenie sa.

Za prístupnosť udeľujem toaletám na prvom poschodí 4/5 bodov, dizajn dostáva iba 2/5 a pohodlie štandardných 4/5.

Druhé poschodie

Na druhom poschodí nás čaká drastická zmena od predošlej skromnosti. Je to ako opustiť bytík chudoby a nadýchnuť sa vzduchu strednej vrstvy. Škoda len, že ten vzduch často páchne. Po jednej ruke nás láka bohatý pár umývadiel. Čo zbožňujem na tejto zmene je, že jedno umývadlo, nazvem ho primárne, sa nachádza pod oknom a úplne mimo hlavného toku ľudí bez hocakého nepríjemného kontaktu alebo interakcie. To druhé, sekundárne, je síce v ceste, ale zväčša ho aj tak použije iba študent, čo má cieľ a tempo.

Na dámskych toaletách máme rovnaký odtieň takzvanej „omietkovej žltej“. Na druhom poschodí sa taktiež dámy dočkajú tenších dverí. Kabínky strácajú svoju individualitu s medzierkou pre okná, čiže plač je trocha menej vítaný. Inak sa, samozrejme, naďalej rozprávame o celkom udržiavaných toaletách. Na pánskych záchodoch sa môžete dokonca aj osprchovať.

Wifi je o niečo prístupnejšia a stabilnejšia, čiže záchody na dvojke sú príjemným miestom aj pre rýchle preopakovnaie si učiva, či dobytia si sociálneho deficitu. Za prístupnosť udeľujem toaletám na druhom poschodí 3/5 bodov, zatiaľ čo dizajn stúpa na 4/5, no pohodlie zostáva na 4/5.

Tretia poschodie

Na treťom poschodí nás zasa narozdiel od minimalistického prostredia na prvom a celkom zlatého priemeru druhého poschodia uvíta otvorené priestranstvo s bohatou zelenou farbou. Bez pochýb sa rozprávame o farbe a nádychu prírody, ktorá upokojivo pôsobí na nervy hocakého návštevníka.

Celkové osvetlenie a nádych robí umývadlá ďalším skvelým miestom, keďže zdieľajú základnú polohu s umývadlami o poschodie nižšie. Samotné záchody sú taktiež obložené prírodným tónom jemnej zelenkastej farby a celkovej bledej, pozitívnej atmosféry.

Dámske toalety sú diametrálne odlišné, s tmavšou oranžovou. Toto osvetlenie niektoré dámy označili ako najlepšie. Okrem dezolátneho stavu dámskych toaliet a farby nie je medzi toaletami až taký rozdiel.

Wifi GBAS má najsilnejšie pripojenie na treťom poschodí a kabínky sú vďaka farbe celkom príjemne a oddychové prostredie. Za prístupnosť udeľujem toaletám na treťom poschodí 3/5 bodov, dizajn dostáva takmer perfektných 4/5 a pohodlie priemerných 4/5.

Štvrté poschodie

Štvrté poschodie, to je úplne iný kaliber a toalety pre naše dve pohlavia sú až moc odlišné na to, aby som ich hodnotil rovnako, respektíve dievčenské toalety by to skóre ťahali dole, preto najprv začnem nimi. Zo všetkých toaliet máme najnižší počet kabíniek, pre dievčatá sú to len dve.

Dámske záchody majú o niečo slabšie splachovanie, čiže môžu nastať nevyhnutne nepríjemné situácie. Celkovo, záchody na štvrtom poschodí sú pre dámy veľmi nepopulárnu voľbou.

Za prístupnosť udeľujem dámskym toaletám na štvrtom poschodí 2/5 bodov, dizajn dostáva iba 2/5 a pohodlie pohoršujúcich 1/5, hanba záchodom vo zvyšku budovy. (Poznámka šéfredaktora: Keďže dámy samozrejme na toalety ako také nechodia, “odskočiť si“ sa najviac oplatí na štvrtom poschodí, keďže sa vo veľkom zrkadle vidíme celé.)

Zato pánske toalety, nedotknuté všehoničiacimi dievčenskými rukami, sú klenotom. Je to miestnosť pohodlia a daktorí veria, že pri výstavbe záchodov na štvorke architekt školy dosiahol katarziu a jeho posledným činom pred vstupom do vyššieho bytia bolo spísanie výzoru týchto toaliet, preto na piatom poschodí žiadne nie sú.

Hovoríme o troch samostatných segmentoch, jeden pre umývadla, hneď ďalší pre pisoáre a ten posledný pre pánov. Umývadlá sú krásne mimo cesty a zrkadlo sa nachádza napravo od nich, čiže ak sa človek nechce vidieť, tak nemusí. Pisoáre sú diskrétne vložené za stenou, v tajomnom prítmí medzi týmito troma komnatami. Kabínka, samostatne stojaca, reprezentuje jednotu všetkého, čo je na záchodoch dobré.
Hovoríme o krásne priestrannej miestnosti, porovnateľnej s obyčajnou kúpeľňou, ktorá je venovaná jednému záchodu. Stropné okno nám ponúka nakuknutie do vonkajšieho sveta. Napravo, miesto porovnateľné s oázou pokoja. Na oboch toaletách je skvelý prístup na obe školské wifi. Za prístupnosť udeľujem pánskym toaletám na štvrtom poschodí 4/5 bodov, dizajn dostáva očakávaných 5/5 a pohodlie vkusných 6/5.

„Kde sa myslou hýbe, mali by rovno dať aj toaletný.“

Tak zvykol hovorievať môj strýko.
Ku koncu už nemám toho veľa dodať, až na pár štiplavých kontroverzií. Tou najväčšou sú bidety na dievčenských záchodoch. Jediné, čoho som sa počas výskumu napočúval dosť, bola zbytočnosť bidetov na záchodoch. Neviem čo sa s nimi plánuje alebo či je to len malá súčasť niečoho veľkého, ale dámy budú musieť s nimi vydržať. Dúfam ale, že vám, veleváženýčitateľ, tento článok pomohol. Keď už nie inak, tak aspoň pri vašom každodennom výbere.

Tomáš GÁBRIŠ

WHEN IS A GOOD MARK REALLY WORTH IT?

How do you feel about getting good grades on tests or about being the best, or above average, in every class? Is it the only thing that's driving you forward?
Is it the most important thing in your life?
If you've answered with a resounding 'yes!', you might be putting yourself under more pressure than necessary – or, indeed, healthy.

We might hear parents say how important it is to have good grades and how we should work hard to get them. This is, generally speaking, good advice. After all, learning to work hard on things that matter, is an important and very useful life skill.

But when the pressure to get good grades, or to be better than everyone else, becomes the sole goal, the be-all-end-all in life worth sacrificing everything, including ones mental health, it might be time to stop and put things in perspective.

A new study suggests that people with strong feelings of responsibility are running a higher risk of developing certain mental disorders, like Obsessive Compulsive Disorder (better known as OCD) or Generalised Anxiety Disorder (GAD). While worrying if you locked the door or caring about good grades is natural, the moment it starts intervening with your life, it can be a serious problem.

The study researched the subject via university students. Those who scored higher in questions about responsibility very often showed OCD and GAD-like behaviours.
The strongest link to these disorders seemed to be found in students with high Personal Responsibility and Blame and the Responsibility to Continue Thinking,

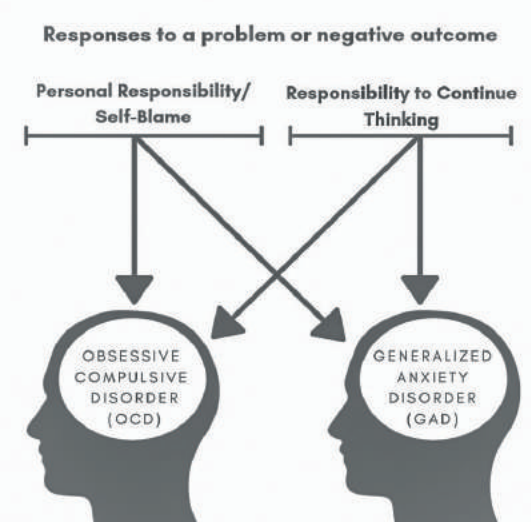

which are the ones that make you push harder on yourself.

While this study doesn't explicitly claim there to be a direct causation effect between feelings of responsibility and mental disorders, there is, however, an obvious link between the two. So, before you think to yourself how much you need to study for this one test, because otherwise you won't get to a good school and your entire life will end up in ruins, relax a little. Take a good, deep breath, and think about where your priorities lie. Have a good night's sleep. Do things you love to balance out the learning sessions. Or, if you feel like things are getting out of hand, open up and talk to someone. At school, many things fight for your attention. Your mental health needs a little bit of it, too.

And, once more, if you feel like things are getting a little too much, if you feel like you're struggling or just need someone to talk to, feel free to contact our school psychologist. It's completely free, you only need to make a quick call and agree on time and date.
0948 070 412

Terézia SLYŠKOVÁ

Hey guys, welcome to another legit politics review! Today I wanted to be reviewing and comparing both the national presidential elections and the students' version of the elections which took place at the grounds of our beloved school, but then I realized that it would be very boring due to the majority of you being on the side of the winner. Also, it being a potentially controversial topic, I would rather not start a wave of negative opinions of me since maybe, just maybe, hold a different view as the majority does. That being said, here is a different topic in which you can disagree with me, and it too is rather controversial.

Probably most of you have heard of the relatively recent arrest of Julian Assange, the founder of WikiLeaks. For those of you who are unsure what WikiLeaks is, it is an internet site used for publishing information which is classified by some government, therefore inaccessible to the general public. One can imagine then why he has often been called a threat to national security in the US, where he is facing criminal charge of conspiracy to commit computer intrusion, or in other words, hacking.

Assange spent the last 7 years in an asylum in the building of Ecuadorian embassy in London. However his asylum was withdrawn and the Ecuadorians allowed the UK police to enter and requisition him. Interestingly enough, this has happened right after WikiLeaks had released materials pointing out some shady dealings of the president of Ecuador. Really makes one think.

So what has Assange done to anger the US, and a few other governments? Long story short, he had shown to the public what they were never supposed to see. For example, soon after the start of WikiLeaks, materials detailing the use of inhumane methods on the prisoners of Guantanamo bay surfaced and had shown that the US government has lied when they denied these methods previously. Next there was a video showing the US airforce targeting civilian targets in Baghdad, where a helicopter killed 2 Reuters news staff and a dozen other people.

After this video was published, the term WikiLeaks had risen to prominence and for a while it was the more searched prompt on Google. Soon after that arrived a leak of documents about the Afghan war. The amount of documents obtained by WikiLeaks was so massive that still all of them have not been released to this day. There also is an encrypted file online which is supposed to serve as insurance to Julian Assange if he were to come to any harm. On March 2017, WikiLeaks has documents on the CIA. The confidential documents, named Vault 7, included details on the CIA's software capabilities, such as the ability to compromise cars, smart TVs, web browsers and the operating systems of most as well as other operating systems. However, it was not only the USA that was the target of such leaks. For example, a score of videos had emerged through WikiLeaks from China, showing the level of brutality with which the population of Tibet was handled and repressed. Such materials are very rare due to how difficult it is to get through the Chinese censorship machine.

Now as to why Julian Assange is controversial. During the US presidential elections of 2016, WikiLeaks leaked the emails of the Democratic National Committee which had shown a bias against Bernie Sanders in the preliminaries of the Democratic Party. After this, WikiLeaks were accused of helping Putin and of having a bias for Donald Trump. I personally do not really care if Assange worked with Putin or whether he has some kind of a bias. As far as I am concerned, that man is a hero for playing an instrumental part in showing the public what their governments are actually doing and exposing their lies and deceit. In my humble opinion, we ought to know what the officials are doing with our money, especially if it is being used for immoral practices in wars or to spy on us.

Richard Ján MOJŠ

ERASMUJ S ROZUMOM

Moja cesta k programu Erasmus+ bola kľukatá, no vo výsledku veľmi zaujímavá a nezmenila by som ani jediný detail. Keď som so spotenými rukami odosielala prihlášku na svoj prvý projekt, ani mi nenapadlo, že v ten rok ich zažijem ešte šesť. Nebudem vám klamať, môj prvý Erazmus naozaj nebol ideálny a sama sa dodnes čudujem, že som to nevzdala a pokračovala v ďalších projektoch. Teraz však viem, že to tak malo byť a i vďaka tomu som sa dostala tam, kde som teraz.

Keby som mala opísať svoj najlepší zážitok z projektu - nevyberiem si. Každý jeden z nich bol unikátny, odlišný a veľmi osobitý. Či už surfovanie v Atlantickom oceáne, lezenie na skalách cyperského pobrežia, západy slnka na pobreží švédskych ostrovov, alebo blúdenie o štvrtej ráno po zákutiach nočnej Budapešti.... To sú len malé úlomky zážitkov, ktoré som vďaka E+ prežila.

Po tých projektoch, ktoré som mala možnosť absolvovať, som sa ale naučila veľmi podstatnú vec: nezáleží na tom, kde sa projekt koná, či je organizačne zvládnutý na 110% a či bývate v päť hviezdičkovom hoteli na pláži. Najviac podstatné je to, s akým postojom prichádzate a akých ľudí tam stretnete. Z každého projektu odchádzam s kúskami neuveriteľných príbehov ľudí, ktoré mi konštantne menia pohľad na svet.

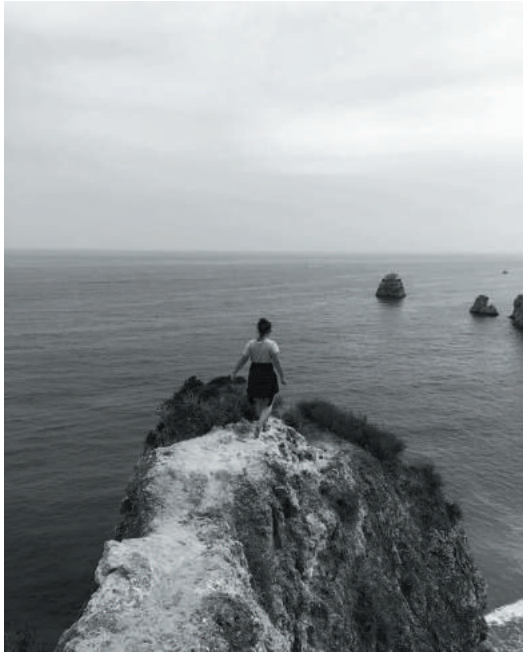

Veľa ľudí Erasmus projekty vníma len ako dovolenku a týždňové ničnerobenie. Koncept neformálneho vzdelávania niekedy vyzerá ako hrajkanie sa bez väčšieho posolstva. Avšak každá aktivita má svoj väčší význam, i keď to tak možno nevyzerá.
Je opäť len na vás, ako ponúkaný priestor pre vašu kreativitu, sebapoznávanie a rozvoj kompetencií využijete. Ja som sa vďaka projektom dostala do komunity aktívnych mladých ľudí z rôznych odvetví, o ktorých viem, že mi vždy podajú pomocnú ruku či poskytnú párdňový nocľah s výbornou spoločnosťou.

Vo svojich začiatkoch som robila zásadnú chybu a vyberala si projekt poda atraktivity miesta a nie podľa toho, či ma téma zaujímala alebo som k nej mala blízko.
Prestať si vyberať projekty poda destinácie, začať klásť dôraz na spoahlivé organizácie a v neposlednom rade odhadnúť svoje vlastné možnosti a kapacity - to bol môj kúč k tomu, aby som cez projekty nielen cestovala, ale reálne spoznávala a posúvala sa ako po osobnostnej i vedomostnej stránke.

A to je vlastne aj moja rada moje želanie pre vás. Nebojte sa vyjsť zo svojej komfortnej zóny, skúste to a vytvárajte vlastné unikátne spomienky, skúsenosti a priatestvá.

A nakoniec malá poznámka:
Nakoľko pôsobím ako dobrovoľník v neziskovej organizácií Youthfully Yours SK a Erasmu+ sa venujem nielen ako účastník, pokojne ma kedykovek odchyťte na chodbe alebo sa ozvite cez internet. Budem viac ako rada, ak vám budem vedieť s čímkoľvek poradiť alebo sa len s vami podeliť o radosť z cestovania a neformálneho vzdelávania.

Martina ČERVENÁKOVÁ

THE INSPECTION

“Hopefully you won’t be doing this during the next lesson,”

“Sit like a lady, what would they tell you if they saw you?,“

“Please, just behave yourselves when they’re here.”

The sentences, seemingly torn out of an 80’s comic book, indicative of the fact that Comrade Teacher is to receive a ”very important visit” from the Big Brother’s right hand – a school inspector – echoed in each classroom since the middle of March 2019. It was a real elephant in the room, sometimes glanced at by the teacher, stared at by the students, but only rarely touched by either party.
The reasons for the visit – unknown to most of us, but suspected since the first mention – the TIME’S UP fiasco from last February, which added one more item to the net balance – the Speaker’s Corner, the gazebo, and now also a two-week long OPEN DAY equivalent.

None of us really knew what the inspection would be looking for, and neither did the teachers, according to what they told us.

What they knew though was that all of us were to be the best versions of ourselves, and we’d better be comfortable in these roles, because we were to be grinning-and-bearing their presence for quite some time.

Arriving on Monday 25, their first prey were the maths teachers. The office notoriously known for sarcasm and nihilism was to be tested by a group of orthodox teachers, and their reactions differed. Some were of the opinion that it was better to be first and learn they were about to be examined just minutes before their lesson was invaded by a group of inspectors and students, not having time to worry. Others would rather spend their days at an endless teachers’ meeting just to avoid the masquerade. But there was no escape for any party – maths, natural or social sciences, languages, or IT-teachers.

In my opinion, all teachers I’d seen undergo the inspection did well. They were being their tenser, yet still natural selves, and they didn’t push us into any extreme obedience, either. But the atmosphere, naturally, changed. We all tried to look as professional as possible, and when the invaders sorry, inspectors, left, there were shared sighs of relief and lively conversations about those who had just left. “What was she writing down, did you see it?,“ “Of course, she was just copying the notes you put on the whiteboard,“ “Do they speak English?,“ “I think so, otherwise, what would they be doing here? Also, was he eating soup in THEIR PRESENCE...?!“

Teachers and students, sharing the same sense of dissatisfaction with the alien presence on our grounds, kept this a hot topic for the entirety of the visit. Throwing smirks at each other when being taken to IT for the surveys, we were all relieved when they left.
What the inspection taught me about GBAS is that this school truly is a weird environment. Not only does it require a whole week of adaptation in Y1 and you never truly get used to it until you have to leave it, but it is also completely impossible to fully comprehend by an outsider – not even after two weeks of observation.

The evaluation spoke volumes. Requirements were not only impossible to fulfil, given that there is only so much one can do in 45 minutes, but even the more reasonable instructions were a bit unpleasant for us to follow – more group work is not something a GBAS kid would do very happily.
Although I hope the inspection will incite positive changes when it comes to the quality of education provided, I sure do hope this was the last one for many years to come, and I dare say I am not alone.

A religious comedy that was worth it

If you have serious doubts about the mental health of the author, he is completely fine by the time he is writing this review. Such paradoxical description is more than apt for the latest play in the Slovenské komorné divadlo (SKD) theatre Martin, with a glorious name 'Komedia Česká o bohatci i Lazarovi'.
The author, Pavel Kyrmezer, got the inspiration to write it in the excerpts from the Bible at the very end of the dark Medieval period. For this reason, the play revolves around all kinds of the supernatural – an angel, the Devil, and Death in the grotesque form of a serial killer. You can expect all kinds of human behaviour, too – goodness, but also greed and vanity, which is one of the key motives throughout the play. It is one of the shorter plays, so there's no need to worry about long on-going monologues, but the biggest surprise to me was the play's language: old-fashioned Czech with some slight Slavic accents, which you may not be prepared for, initially. Yet, this performance by the SKD did live up to my expectations (Tomáš Mischura starring in the main role) and we, the audience, had no other choice but to applaud yet another wonderfully performed literary classic.

Book – Invisible Cities

This is one of the books which I'd wanted to read since the beginning of the year. A long-forgotten purchase from one of the bookshops in England during my sentimental book-shopping spree, this book was lying sadly on one of my drawers slowly gathering dust. However, when I finally talked myself into reading it, I was immediately overwhelmed by the uniqueness of the author's voice and the book as a whole. Its author, Italo Calvino, was of Italian nationality but was born in the capital of Cuba. His writing style cannot be defined in any particular way, I can only say that you will not get the full experience until you've read it. Still, the narration may be described as a series of dialogues of Marco Polo, the famous Explorer, describing all kinds of cities from imaginary times to the almighty emperor, Kublai Khan.

As you get further into the book, you start to realize that the cities are intermingling and fading into one another, and you start to have serious doubts about what is real and

what is just a trick played by the author. I would express my overall thoughts about the book through the saying by the American writer, Gore Vidal:
"Of all tasks, describing the contents of a book is the most difficult and in the case of a marvellous invention like Invisible Cities, perfectly irrelevant."

-Tomáš KOŠÁREK-

Vanda Rozenbergová: Slobodu Bažantom

Kniha, na prvý pohľad s divným menom,
skrýva v sebe viac, ako dokáže jej obálka prezradiť.
Skladá sa z 15 poviedok o obyčajných ľuďoch
s výnimočnými pribehmi. Jednotlivé rozprávania sú založené na rôznych postavách, na ktorých spisovateľka ukazuje ich pohľad na svet, myšlienky, túžby, problémy a strach. Autorka sa nebojí o postavách prezradiť všetko a ukázať ich v skutočnom svetle. Na prvý pohľad hrdinovia vyzerajú normálne, dokonca až obyčajne, ale už po pár stranách zisťujeme, čím sa líšia od ostatných a čo cítia. To, že postavy nie sú obyčajné, nám prezrádzajú aj ich pre nás zvláštne mená, napriklad Jenovéva, Kiril, Altaluna, Lino, Metod. Väčšina príbehov sa odohráva v priestore rodiny a vzájomných rodinných vzťahov, dôležitú úlohu zohrávajú spomienky a rovnako náhody. Poviedky sú premyslené, majú originálnu pointu, ktorá robí čítanie netrpezlivým a prekvapivo úderným.

Zo všetkých poviedok ma najviac nadchla Pod nohami a nad hlavou. Je písaná formou listu, ktorý je adresovaný otcovi od už dospelého syna. Ten rozpráva o svojej mame, psoch, čo kradne a dáva im slobodu, a o svojom živote po tom, čo ich otec opustil. Kniha sa mi veľmi dobe čítala, očarila ma a plánujem si ju prečítať ešte niekoľkokrát. Dostala sa aj medzi finalistov prestížnej ceny Anasoft Litera 2016, čo iba potvrdzuje jej kvalitu.

-Erika GROLMUSOVÁ-

Wasteland, Baby! by Hozier

I'm sure you all know that 'Take Me To Church' guy who came on strong and loud with a huge controversial hit back in 2014. Well, after five years of silence Hozier finally comes back with a full-length studio album called Wasteland, Baby!.

Being one of the most anticipated albums of 2019 (at least for me), Hozier's new record comes with a huge variety of tunes, guitar riffs and vocals from out of this world. You might have seen me the day this album came out- sitting in the Club with my headphones on, completely ignoring you, staring into my computer enjoying every second of my hour-long listening session. This is, in my opinion, an absolute must for everyone who likes to enjoy music thoroughly, especially album like Wasteland, Baby!. In the 14-track record, you will find everything from political protest songs, groovy melodic tunes to Irish folk ballads.

Hozier once again proves he is a master of word with his powerful lyrics. His flawless usage of metaphors and references ranging from philosophy to the greatest jazz legends makes you not only enjoy the music, but also sing along to the lyrics, feeling almost enlightened and overwhelmed by the words.

In his song 'Almost (Sweet Music)' he pays tribute to all the big artists of jazz music using the song titles to form a completely new song,choosing the ones which inspired him greatly and he associates good memories with.

The overall sound of the album is a little different from Hozier's last self-titled album mainly because of the greater variety of genres, however, his signature gospel sound is still present in most of the album, using choir singers to create a glorious experience for every listener. Hozier gives gospel music huge significance in his songs and creates absolutely stunning pieces of music and original, one-of-a-kind sound.

As the title implies, the apocalyptic we are-all-probably-gonna-die kind of theme is present throughout the whole album, focusing mainly on the lyrical part. However, he wasn't necessarily aiming for the depressing and dark times usually associated with apocalypse, but the exact opposite- it creates the atmosphere of being at peace with the world which is slowly approaching its end. The closing song 'Wasteland, Baby!' serves as a kind of a summary of the whole album and its theme.

So, to anyone who desires to get a full experience of great songwriting within an hour, go listen to the album and have a blast!

-Monika SEREKOVÁ-

rybník.

Mestská hromadná doprava sa opäť krčovite začala pridŕžať vlastného mena. Menovite tej strednej časti. Že by ma to malo prekvapovať, keď cestujem o druhej poobede? Druhý deň v Bratislave, kedy lenivosť chodiť vyhrala nad všetkým ostatným, a človek už rozmýšľa nad kúpou šľapacej labute a preprave po Dunaji. Ako tu ľudia vôbec dokážu žiť? Moja otázka vzápätí nabrala konkrétny rozmer, keď do tejto marginálne ťungujúcej plechovky nastúpil chlapec, očividne na ceste z brigády. Zdobila ho nebesky modrá košeľa s nepríjemne žltými kačičkami. Dress code nič? Fajn. Necvakol si lístok a sadol si predo mňa, na dvojsedačku, ktorá sa práve uvoľnila. Ku oknu si šmaril aktovku bez nejakého obrovského záujmu o jej obsah a usadil sa do uličky. Tak po prvé, chalanko je stopercentne brigádnik na pošte, po druhé, drzé? Už by som sa aj ozvala, ale moja vlastná aktovka pri okne ma umlčala. Pokrytectvo je pekná vec. Taká pekná, až sa nad jej krásou pozastaví tak pätnásť ľudí v uličke a grilujú nás oboch pohľadmi, akoby nestačilo, že tu klíma neťungovala asi nikdy.

Keď šofér opäť spomalí a už aj on hodí pohľad do stredného zrkadla, obaja si naraz teatrálne povzdychneme a posunieme sa k oknu. Tých osem ľudí, čo práve nastúpilo, si vážne nemá šancu sadnúť na tie dve prázdne miesta. A kačičiak beztak určite hnusne zazerá na všetkých v jeho zornom poli, lebo miesto vedľa neho zostalo voľné. Vedľa mňa sa uvelebil nejaký úradník, ktorému by na dobrý Verwandlung chýbal iba nejaký riadny pancier. Vzduch sa v tých peknych tridsiatkach rýchlo mení na pekelný plameň, no a pri ďalšej zastávke sa rozhodnem netrápiť sa ďalej, ospravedlním sa Gregorovi vedľa mňa, neverbálne poprajem kačičiakovi reviziu s tým jeho necvaknutým lístkom a rozhodnem sa ísť radšej na prechádzku. Šofér, Gregor, vraj kedysi klimatizačné okienko a všetci ostatní si za mojím chrbtom rozdelia radosť.

Zazeranie do zeme je taktika všetkých porazených. Hlavne, keď už máte kvalitne spálenú tvár, zo zásady odmietate nosiť slnečné okuliare, opaľovací krém je pre horšie prípady a šiltovky nie sú nič viac ako diablov vynález. Keby som pozdvihla tvár k nebu, prídem o ňu. To celkom stálo za uváženie, lenže moju prelietavú kačaciu myseľ zaujal známy chodníček.

Včera večer pri asi štvrtom nanuku od príchodu do bytu mi zavibroval telefón. Liv, vraj či nejdem von. Keď ma tu už má, snáď nebudem pol dňa sedieť v robote a pol dňa pod ventilátorom. A po kontrole teplomera, ktorý konečne ukazoval niečo málo pod dvadsaťpäť, som sa nechala presvedčiť. A teraz som smerovala na to isté miesto, kde sme včera presedeli večnosť, pretože mi nič lepšie nenapadlo. Kúsok predo mnou kráčal párik, ona s tričkom s mušľami, on s ponožkami, na ktorých plávali tropické rybky. Na okamih som mala pocit, že ma rýchlik MILA SEDITA vysadil na Havaji, nie v hlavnom meste.

Vlnka potu na krku by mi aj dala za pravdu. Títo ľudia sa nutne potrebovali dozvedieť o Slovak Folklor alebo som len mala šťastie na extravaganciu.

Zišla som z chodníčka, našla najväčší strom v okolí (aj tak nie dosť veľký) a uvelebila sa pod ním. Párik zmizol z dohľadu. Na jednej strane svietilo Apollo, na druhej som žmúrila na Starý most. Hovorte mi niečo o tej extravagancii. Zaradila by som do nej aj nápad ísť sem brigádovať. Že ma niekto dobre nepreľiaskal, keď som odpisovala na ponuku práce. Že to nespravil druhýkrát, keď som si (zbytočne) balila ten sveter a nepremokavú bundu.

Tretíkrát, keď som si kupovala prvú kávu v Starbuckse. Možno by som nemala líca červené práve od úpalu.

Akurát, keď sa chystám pokračovať v púti za ventilátorom a osemnástimi stupňami bytu mojej tety, zavibruje mi mobil. Liv - nejdeme neskôr na Vajnorák? Majú tam šľapacie člny. Predstava jeden potiahnuť a smrteľne vážne sa na ňom zajtra ráno odviezť do roboty sa vynorila takmer okamžite. A nie, neodpísala som jej kladne - iba vďaka nej.

-NATÁLIA HILBRYCHTOVÁ-

181030

She wondered what would happen now. She screwed up, didn't she?

She definitely did.

He wouldnever talk to her again. He had so many reasons.

She kept annoying him, always asking him things.

"What are we, what is this? Will we go out? Why don't you spend time with me?" So selfish.

She was so damn annoying, but she couldn't help herself.

She was desperate to know what it was between them. Did she love him? She doubted that. She didn't even like him like that, or at least not anymore.

She loved him as a person, sure, but what was that good for?

It's not like that kind of love would lead to anything other than disappointment.

She looked at him. They finally talked about all the things eating at her. He wanted time to think through what she had said, so she gave it to him. It wasn't like they didn't have time.

They had plenty. They weren't going anywhere until they solved this situation. Ignoring it wouldn't be sufficient anymore. They needed to talk this through.

"I'm sorry you feel this way," was what he said. 'I'm sorry?' was what she though. Was that it?

Just "sorry you feel this way?" Wow.

She looked at him with tears in her eyes. What did he mean? Is this the end?

But he continued.

He talked about how this always happened, how he hated it.

He hated not being able to be with her, to go out with her, to spend time with her. He hated how shitty it made him feel. How he didn't want it to happen again, but it did, and he was sorry.

He was hoping she could forgive him, but what for?
It wasn't like he did something bad.
It wasn't his fault that this was how he felt. Was it?
She shook her head. It wasn't.
She wanted to be angry. She wanted to want to punch him, to yell at him about how much of an idiot he is. How they could work on it together, learn to be together.
Instead, she just felt sad, disappointed. She thought he hated her.
'Why would he spend time with me if he hated me?'
"Do you hate me?" she asked, almost afraid of the answer.
If he said yes, well, there would be no point to continue talking.
No point in trying to be friends. If he said yes, she would only ask why and then leave. It seemed like the perfect ending - finally getting an answer. So many questions could be so easily answered.
What are we? - I hate you
What is this? - I hate you
Will we go out? - I hate you
At first glance, it might have seemed like nonsense, but it wasn't for her.
The answers made perfect sense. All of the things she was asking for were done by friends.
Friends didn't hate each other.
He looked shocked. His eyes searched her face, looking for a sign of laughter, but there was none.
She wasn't joking.
"Why would you think that? Of course I don't hate you, you idiot!" he exclaimed, holding her shoulders. She looked at the ground. '
Oh.'
Why did he act the way he did then? You don't act like that with people you like.
She sighed and looked him in the eyes. There was a little bit of - were those tears? Was he crying?
Why was he crying? He didn't have any reason to cry, none of this was his fault!
She watched, confused, as one little tear made it out of his eye.
He started blinking furiously, never losing his hold on her. When the tears disappeared, he looked into her eyes again, as if he was looking for something. When it looked like he had found it, he nodded and looked at the ground, took a deep breath and looked back.
Blue against blue.
"I don't hate you, of course I don't. I wouldn't talk to you if I hated you."
She only nodded.
She liked listening to him.
"I know that this is strange. I can't explain it, it's just so stupid. I don't expect you to understand, because it's not understandable, just like it is unforgivable. I feel awful thinking about it, but that's just how I feel," he ended, took a deep breath and looked back to the ground. Silence stretched through the small room.
Neither of them knew what to say. Neither of them had expected this.
"Well," she began, but didn't know how to continue. Should she say she understood? That would be
a lie. She didn't understand at all. She thought she knew him so well, but she didn't understand
something as trivial as this. Maybe she didn't know him at all.
"Well," he repeated, looking up into her eyes, still not letting go of her shoulders.
It was their anchor, keeping them both from running away.

"I..." she began again, taking a deep breath and looking around herself before continuing.
"I don't think I can forgive you," quick flash of pain in his eyes, "at least not for now.
I- I have to think about this. You know?
I don't even know what I want to forgive you for. How can I forgive something when I don't even know what it is?" she mused, her gaze jumping between his two eyes.
"I don't want to stop talking though. Just... give me some time? I-" she stopped. Did she want something else?
She wasn't sure. She had so much to think about already.
But he seemed to understand. He nodded and pulled her into a hug.
She barely felt it, already lost in her thoughts.
"I don't want to stop talking either. I really enjoy our conversations, it's just this, this thing.
I'm sorry about that," he said, pulling away, breaking all contact.
She no longer had anything keeping her tied to earth.
She looked at him for a long time and then nodded.
They would make it work. They had to.

-ANONYMOUS-

povedal som že je toho príliš
keď prestal sa mi páčiť rým
príliš riadkov veľa čísel
a kto v tom má hľadať zmysel
čo mi tam je po slabikách
čo vyriešim strofami
ak stale hľadáš vo mne zmysel
budeš asi sklamaný
kamarát môj pozri sem
sleduj ten môj bordel
čo každým riadkom
každým slovom
píše mi môj ortieľ
čucháš rým si asi mysliš
teraz ťa však nepotešim
na -íš by sa verš končil asi
keby píšem jak si želáš
vešiaš hlavu
nemaj nervy
veď uži si tú slobodu
kým rýmy
strofy
hrajú sa na
originál podobu
myslím že to bolo v štvrtok
keď vykvitol ten zvláštny nápad
odskúšať si principiály
geniálneho Ruda Fábra
tak si píšem do chaosu
a občas si aj rýmujem
moje meno - inak - andy
ak ti teda neklamem.

-ANONYMOUS-

Today I saw
a lady by the water
she was still and steady
calming the river down
as she looked
with her wrinkly eyes
at the memories lost
in the water
maybe they were found
along the way
with the stick she held
convincing the drops to flow
summoning those who were gone
it didn't last long
that little talk
with no words
numb
until she walked away
never have I seen such a thing
a lady by the water standing
still.

-MONIKA SEREKOVÁ-

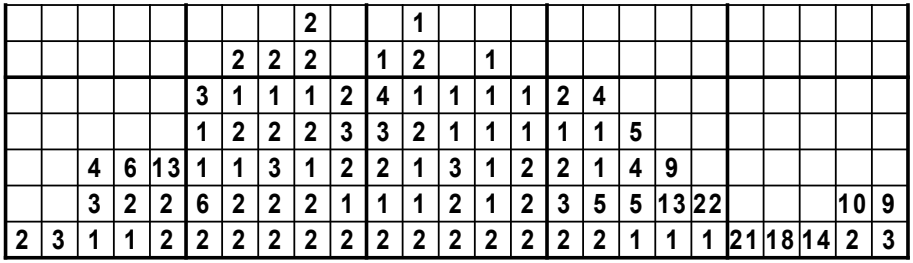

								2			1													
						2	2	2		1	2		1											
					3	1	1	1	2	4	1	1	1	1	2	4								
					1	2	2	2	3	3	2	1	1	1	1	1	5							
		4	6	13	1	1	3	1	2	2	1	3	1	2	2	1	4	9						
		3	2	2	6	2	2	2	1	1	1	2	1	2	3	5	5	13	22				10	9
2	3	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	21	18	14	2	3

				8
			2	4
			2	5
			2	5
			2	5
			1	5
			2	4
			1	5
			1	5
			2	5
		6	4	5
	3	1	1	8
		7	1	12
3	2	2	2	8
		2	1	8
		1	1	7
		1	1	7
	1	1	1	7
		2	2	7
		1	6	7
			9	6
	1	1	1	6
		1	4	5
		3	2	5
		2	2	4
		2	2	5
			1	5
			2	1
		2	13	2
			20	2

Published by the courtesy of www.griddlers.net